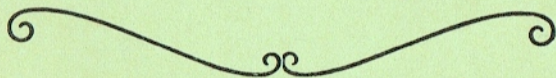

ALDENEIK

DE MAASEIKENAAR

PERIODIEK CONTACTBLAD
UITGEGEVEN DOOR DE CULTURELE RAAD – MAASEIK

Verantwoordelijke uitgever : R. Lauwers, van Eycklaan, 130 III^B, Maaseik

1972, III, 1

Een nieuw jaar betekent even terugkijken en goede voornemens en plannen maken om opnieuw en beter te doen.

Zonder twijfel kon er aan het uiterlijk van "De Maaseikenaar" gedokterd worden, en dat hebben we gepoogd, maar zonder afstand te willen doen van het amateurisme waaruit hij gegroeid is.

De inzet van velen waarmee we deze 3e. jaargang hebben bereikt is ons liever dan 'n oogstrelend resultaat dat vreemd aanvoelt. We zijn tenslotte het blad van de Culturele Raad om door informatie over verleden, heden en toekomstplannen het gevoel van eigenwaarde om dat verleden, van samen horen, maar ook het samenleven in Maaseik te stimuleren.

'n Terugblik op het voorbije jaar is dan 'n aanmoediging. Zonder feiten te noemen durven we zeggen dat er in en langs het verenigingsleven een onmiskenbare toenadering was. Er werd samen gepraat, maar ook samengewerkt en heel wat barrières werden door meer informatie overbrugd. Het bleek bij de verbroedering met Echt en Wegberg dat we als één geheel naar voren kunnen komen. En precies dat is belangrijk als wij dit jaar 25-jarige feesten willen vieren.

'n Aanmoediging vinden wil nog niet zeggen fier zijn; we mogen nog niet rusten.

- Er is het scepticisme van velen; Men wil concrete realisaties zien van infra-structuur waarop we voortdurend aandrongen en waarvoor is gewerkt...

Hier past echter ook begrip voor de tijd die zulke realisatie vraagt, begrip voor het toeval...

Ook een vraag tot alle partijen voor blijvende samenwerking. Dan moet het er komen. En daar vertrouwen we op.

- Er is anderzijds het feit dat bepaalde groepen niet of te weinig geïntegreerd zijn in het verenigingsleven en in de gemeenschap: werkende jongeren, nieuw-ingewekenen en vooral de vreemdelingen die, omdat ze niet direct weten waar naartoe, heel moeilijk uit hun isolement loskomen.

Om tot een echte samenleving te komen lijkt het belangrijk

2.

na te gaan welke verhouding deze groepen uitmaken in 't geheel van Maaseik en dan te kijken wat er concreet nodig en mogelijk is.

Dit alles hoeft echter niet altijd de ernst van een nieuwjaarsbrief te vertonen en zal hopelijk ook eens vol humor worden aangepakt. Lachend worden zware zaken licht...

Tot daar onze terugblik en onze plannen.

Blijven nog de vele wensen aan alle lezers en medewerkers en gans Maaseik dat het een goed jaar moge worden.

Renaat Lauwers

- - - - -

SCHOOLGAANDE JEUGD EN HET WEGVERKEER

(Vervolg Jg. II, nr. 4 p. 1-5)

Kind dat onverwachts op de rijbaan komt.

Wanneer eerst twee kinderen en vervolgens een derde kind plots opdagen op de rijbaan en deze oversteken, dan kan dit derde kind geen onvoorziene hindernis uitmaken voor de gedaagde die een automobilist was.

Aangezien het kind echter een zware fout heeft begaan moet men besluiten dat de gedaagde slechts een derde van de nadelige gevolgen van het ongeval moet dragen (B.H. Luik 20.3.67).

Een bestuurder moet weten dat de soms onbezonnen gedragingen van kinderen van 5 1/2 jaar niet toelaten enige voorzichtigheid van hunnentwege te verwachten.

Elke automobilist moet de nodige voorzorgen nemen om tegemoet te komen aan het gebrek aan opmerkingsvermogen van de jonge kinderen en dit door de snelheid zodanig te verminderen om er langsheen te rijden zonder ze in gevaar te brengen, welke ook hun houding is (B.H. Luik 25.1.67).

Fietsers.

Art. 53/1 en 2

- 1) Het is de berijders van fietsen en van rijwielen met hulpmotor verboden
 - a) te rijden :
 - zonder het stuur vast te houden
 - zonder de voeten op de pedalen of op de voetsteunen te hebben
 - door zich te laten voorttrekken
 - terwijl zij een dier aan het leizeel houden;
 - b) de rijbaan te volgen zo er een berijdbaar rijwielpad is;
 - c) tegen meer dan 40 kilometer per uur te rijden, wanneer zij zich op een rijwielpad bevinden.
- 2) In afwijking van het bepaalde in art. 12 (zoveel mogelijk uiterst rechts rijden), mogen de berijders van fietsen en van rijwielen met hulpmotor, die de rijbaan volgen met tweeën naast elkander rijden. Nochtans bij het naderen van een voertuig met eigen beweegkracht of een bespannen voertuig, alsmede in de bebouwde kommen, moeten zij achter elkander gaan rijden.

Art. 26 bis

1. Elke bestuurder moet zijn snelheid matigen wanneer hij langs een autocar, een autobus of een trolleybus rijdt die stilstaan om reizigers te laten in- of uitstappen. Hij moet bovendien bijzonder voorzichtig zijn wanneer het teken Nr 13 op de autobus is aangebracht op een voor de naderende bestuurders zichtbare wijze.
3. Wanneer een voertuig voor gemeenschappelijk personenvervoer stilstaat bij een halte langs een rijwielpad, moeten de bestuurders van fietsen en van rijwielen met hulpmotor stoppen om het in- en uitstappen van de reizigers mogelijk te maken.

Art. 48

Een persoon die een fiets of rijwiel met hulpmotor aan de hand leidt is onderworpen aan de regels welke de voetgangers moeten naleven.

Art. 66/3.

De bestuurder mag evenwel, naar gelang van de mogelijkheden

4.

en op voorwaarde dat er geen gevaar voor ongeval bestaat, aan één of meer personen toelaten plaats te nemen op het voor vervoer van zaken bestemde gedeelte van het voertuig.

Art.42

Tussen het vallen van de avond en het aanbreken van de dag of, bij dag wanneer het niet meer mogelijk is duidelijk te zien tot een afstand van ongeveer 200 meter, worden de hierna vermelde lichten gebruikt :

- Bereden rijwielen en rijwielen met hulpmotor :
 - van voren, een wit of geel licht;
 - van achteren, een rood licht.

Voetgangers

Art. 48

1. De personen die een fiets of een rijwiel met hulpmotor, een kinderwagen, een wagen voor gebrekkigen aan de hand leiden, zijn onderworpen aan de regels welke de voetgangers moeten naleven.
2. De voetgangers moeten de volgende regelen in acht nemen :
 - 1° Zij moeten de begaanbare trottoirs of verhoogde bermnen volgen. De personen die een fiets of een rijwiel met hulpmotor aan de hand leiden of die veel plaats innemende voorwerpen vervoeren, moeten op de rijbaan gaan zo zij in aanzienlijke mate de andere voetgangers hinderen.
 - 2° Zijn er noch trottoirs, noch verhoogde bermnen of zijn ze onbegaanbaar, dan moeten de voetgangers de gelijkgrondse bermnen volgen. Zij moeten evenwel de bestuurders de mogelijkheid laten om de stop-, kruisings- of inhaalmanoeuvres uit te voeren, desnoods door tot bij de buitenrand van de berm uit de weg te gaan.

Is er geen gelijkgrondse berm of is deze insgelijks onbegaanbaar, dan mogen de voetgangers hetzij het rijwielpad hetzij de rijbaan volgen.
 - 3° Wanneer de voetgangers het rijwielpad volgen, moeten zij de doorgang vrijlaten voor de fietsers en de rijwielen met hulpmotor.

- 4° Wanneer de voetgangers de rijbaan volgen, moeten zij zo dicht mogelijk bij de rand van de rijbaan lopen en, buiten de bebouwde kommen, moeten zij, behoudens bijzondere omstandigheden, links houden ten opzichte van de richting waarin zij gaan.

De personen die een fiets of een rijwiel met hulpmotor aan de hand leiden, moeten evenwel steeds aan de rechterkant van de rijbaan lopen in de door hen te volgen richting.

3. Oversteken van de rijbaan.

- 1° Wanneer er dichtbij een doorgang voor voetgangers is, moeten de voetgangers van deze doorgang gebruik maken.
- 2° Op de plaatsen waar er lichtsignalen voor de voetgangers zijn aangebracht, is het hen verboden de rijbaan op te gaan zolang deze lichten hen dat niet toelaten.
- 3° Op de plaatsen waar het verkeer geregeld wordt door een bevoegd agent of door verkeerslichten, zonder lichtsignalen voor de voetgangers, mogen deze de rijbaan niet opgaan zolang het verkeer niet geopend is in de door hen te volgen richting.
- 4° Op de plaatsen waar het verkeer noch door een bevoegd persoon, noch door verkeerslichten geregeld wordt, maar waar een oversteekplaats voor voetgangers bestaat, mogen de voetgangers zich slechts voorzichtig op de oversteekplaats begeven en met inachtneming van de afstand waarop de naderende voertuigen zich bevinden, zelfs zo die oversteekplaats gesignaleerd is door de in Art. 107,2 voorziene gele bol met knipperlicht.
- 5° Op de plaatsen waar het verkeer noch door een bevoegd agent, noch door verkeerslichten geregeld wordt en waar geen doorgang van voetgangers bestaat, mogen deze de rijbaan slechts opgaan na er zich van vergewist te hebben dat zij het kunnen doen zonder gevaar en zonder het verkeer te hinderen.
- 6° De voetgangers moeten de rijbaan haaks op haar aslijn oversteken; zij mogen er, zonder dat het nodig is, noch slenteren noch blijven staan.

4. Speciale gevallen.

- 1° De gebrekkigen die zich verplaatsen in een voertuig, dat zij zelf voortbewegen of dat door een hond getrokken wordt,

6.

mogen van de trottoirs en de bermen gebruik maken; in dat geval zijn zij onderworpen aan de regels welke de voetgangers moeten naleven.

2° De voetgangers in groep vergezeld van een leider, een veroorloofde stoet of een processie mogen de rijbaan volgen en moeten alsdan op de rechterkant van de weg gaan.

Verkeersongevallen en overtredingen tijdens schooljaar 1970-71.

Voor wat betreft het grondgebied van de rijkswachtbrigade Maaseik (Maaseik, Dilsen, Neeroeteren) werden 7 ongevallen met licht- en één met zwaar gekwetste vastgesteld, waarbij schoolkinderen waren betrokken op weg van huis naar school of omgekeerd. Buiten de schooluren werden 13 ongevallen met zwaar en licht gekwetsten genoteerd.

De rijkswacht heeft in verband met verkeersovertredingen begaan door minderjarigen 43 processen-verbaal rond de schooluren en 22 buiten de schooluren opgesteld.

VAN DAMME
Kapitein Rijkswacht

MEDEDELING VANWEGE DE REDACTIE

In het volgende nummer van "De Maaseikenaar" zal een kort artikel verschijnen over de aansprakelijkheid van de ouders voor de schade door hun minderjarige kinderen aan derden berokkend. Deze stof lag inderdaad buiten het bestek van het artikel van Kapitein Van Damme. De Redactie is van oordeel dat deze aanvulling nuttig kan zijn voor alle ouders.

NUTTIGE INLICHTINGEN

MILITIE (Bericht aan de dienstplichtigen van lichte 1973)
Zie "DE MAASEIKENAAR" Jg. II, nr. 1 (blz. 47).

OUDESTEN INWONERS EN INWOONSTERS VAN MAASEIK

Maria Elisabeth DECKERS geboren te Maaseik op 2 mei 1875
Heppeneert, 18.

Anna Maria CREEMERS geboren te Bree op 26 juli 1878
Rusthuis Mgr. Koningsstraat, 12.

Maria Helena DOUMEN geboren te Rotem op 13 juni 1880
Weduwe Johannes Schadieck
Rusthuis Mgr. Koningsstraat, 12.

Marie Gertrude GEUSKENS geboren te Elen op 6 februari 1881
kloosterzuster Boomgaardstraat 12

Hendrik DRIESSEN geboren te Maaseik op 14 maart 1881
weduwenaar van Anna Maria Pustjens
Gremelslo, 38

Josephus VANWIJCK geboren te Maaseik op 22 mei 1881
weduwenaar van Petronella Sniekers
Grote Markt, 24.

Leonard Jacques Renier NELISSEN geboren te Maaseik op 22 oktober 1881
echtgenoot van Maria Ida Josephina Theelen
Maastrichtersteenweg, 102.

Theodoor Hubert CORSTJENS geboren te Maaseik op 3 november 1881.
weduwenaar van Mechtildis Goyens
Slachthuisstraat, 21.

Anna Maria STELJVERS geboren te Kinrooi op 30 december 1881
weduwe van Joannes Jacobus Creemers
Rusthuis Mgr. Koningsstraat, 12.

A. CLAESSENS

- In de maand december '71 had te Hasselt onder het motto "Facetten van de jonge Vlaamse Kunst" een succesvolle tentoonstelling plaats in het Provinciaal Begijnhof. Ook stadsgenoot RIK COOLEN was bij de exposanten.
Proficiat!

HET WILLEMSFONDS, IN ENKELE REGELS VOORGESTELD.

Het Fonds, dat de naam draagt van "de Vader van de Vlaamse Beweging", werd opgericht in 1851.

Sedert 1879 reeds is het Willemsfonds, het oudste van de drie grote fondsen, culturele verenigingen die aan de basis liggen van het Vlaams rechtsherstel, ook in de provincie Limburg actief.

Tien werden de afdelingen Hasselt en Tongeren opgericht, die ook nu nog hun opvoedende werking ontplooiën, samen met de jongere afdelingen Maaseik, Genk, Leopoldsburg, Bilzen. Allen streven naar de sociale en culturele verheffing van de mens in een klimaat van geestelijke vrijheid door middel van voordrachten en tentoonstellingen, van gespreksgroepen en T.V.M. clubs, van geleide bezoeken en debatavonden, van vormende lectuur.

Wat dit laatste punt betreft mag erop gewezen worden dat de leden jaarlijks van de raad van beheer te Gent interessante boeken en tweemaandelijks het blad "De Schakel" ontvangen. Sinds de oprichting van de afdeling Maaseik in 1953 werden onder de leden ruim vijftig publikaties verspreid (d.i. gemiddeld twee à drie per jaar).

De afdelingen moedigen verder de studie en het gebruik van de Nederlandse taal aan met bijzondere prijzen voor stellen en declamatie en ze verdedigen de belangen van het officieel neutraal onderwijs.

Wat de culturele werking van de afdeling Maaseik in 't bijzonder aangaat, dient vermeld dat de organisatie van een reis naar Tongeren (met o.m. een bezoek aan plaatselijke nijverheidsinstellingen) in november, de vijf en negentigste prestatie is die - met beperkte middelen - aan de leden aangeboden wordt. (Over een periode van bijna negentien jaren, dus gemiddeld elk jaar vijf). Indien U van oordeel bent dat deze vereniging, die belangloos ijvert voor hogervermelde doelstellingen, Uw steun verdient, wordt dan lid door overschrijving van een bedrag van honderd frank op postcheckrekening nr. 498227 van ondergetekende, voorzitter van de plaatselijke Willemsfondsafdeling, Heppersteenweg 67, 3680 Maaseik.

EVEN VOORSTELLEN : WAT IS DE M.A.L. ?

Op 26 april 1971 werd door de Gemeenteraad een Handvest voor de Natuurbescherming goedgekeurd. Dat handvest verscheen in een vorige Maaseikenaar (Jg. 2 nr. 4).

In punt 5 is er sprake van een Stedelijke Natuurbeschermingsraad: die raad moet de gemeentelijke overheid adviseren inzake natuurbehoud.

Op initiatief van de Heer A. Claessens werd deze raad geïnstalleerd ter gelegenheid van een eerste vergadering op 7 oktober 1971.

Om de bedoeling te willen beklemtonen de plaatselijke milieuproblemen zo ruim mogelijk te benaderen, werd de naam van deze raad: MAASEIKER ADVIESRAAD VOOR HET LEEFMILIEU (afgekort M.A.L.).

MAL telt momenteel 17 raadsleden: we houden eraan mee te delen dat geïnteresseerden altijd welkom zijn.

Op 10 december had de eerste werkvergadering plaats om enkele dringende onderwerpen te behandelen. De Heer Burgemeester lichtte de raad in over de toekomst van de bomen op de Maastrichtersteenweg.

Ook werd besloten dat MAL (voorlopig) advies zal verstrekken op drie terreinen: 1) aan de Overheid; 2) aan de Jeugd, een onderwerp dat op de volgende vergadering wordt besproken; 3) aan U allen: we hopen dat U reeds in deze Maaseikenaar hiervan het bewijs vindt.

Namens de Leden van MAL,
RIK THEUWISSEN,
Voorzitter.

Nota: Er bestaat ook een N.A.L. (Natuurbeschermingsactie Limburg). Drie Maaseikenaren zijn hierin vertegenwoordigd: Namens Wielewaal-Jeugd (J. Sanders), namens Stichting Limburgs Landschap (P. Van Haelst) en namens MAL (R. Theuwissen).

ENKELE PRAKTISCHE MILIEUTIPS VANWEGE DE MAASEIKER ADVIESRAAD
VOOR HET LEEFMILIEU (M.A.L.)

- Plastiek is een echte plaag geworden in de vervuiling van het milieu. Door onze weigering om dergelijke verpakkingen te aanvaarden verplichten wij de fabrikanten tot het aanwenden van afbreekbare materialen.
- De vervuiling van het water wordt voor een hoog percentage veroorzaakt door het gebruik van wasmiddelen. Schuw dus produkten die de slogan "Witter dan wit" progageren. Alleen zeep of poeders zonder fosfaten waarborgen naast een zuivere was ook een minimum aan waterverontreiniging.
- Gekleurd W.C.-papier is niet bevorderlijk voor de helderheid van het afvalwater; schenk daarom alleen uw vertrouwen aan het ongekleurde.
- Auto's die stilstaand draaien dragen enorm bij tot de luchtbezoedeling, schakel dus steeds uw motor uit bij een oponthoud.
- Bossen, houtkanten en grachten zijn niet bestemd om uw afval te deponeren, vuilnisemmers en officiële stortplaatsen zijn hier veel beter voor geschikt. Laat ook uw geleedigde vuilnisemmers geen uren of zelfs dagen langs de straat staan, veiligheid en een esthetisch uitzicht zijn hier niet mee gediend.
- Sommige landbouwers hebben de slechte gewoonte de lege plasticen meststofzakken in het veld te laten rondslingeren en dan liefst nog op andermans grond; er zijn natuurlijk ook welopgevoede boeren die deze zakken terug mee naar huis nemen.
- Een ander euvel dat vele moderne landbouwers kenmerkt in hun winterse vrijetijdsbesteding is het ijverig rooien van oude fruitbomen, hagen en houtkanten. In agrarische kringen wordt zoiets als revalorisatie van landbouwgronden bestempeld. Wij vragen dienaangaande wat meer begrip voor de belangen van de gemeenschap, en indien deze landbouwers, gelijk het in andere landen reeds het geval is, een bijkomende verdienste wil-

len vinden in de steeds uitbreidende recreatie, dienen zij erover te waken dat het landschap niet wordt gebanaliseerd tot een desolate kultuursteppe.

- De jeugd, die wellicht het grootste slachtoffer zal zijn van de milieuaftakeling veroorzaakt door de hyperwolvaartsdrang van de huidige generatie, dient zich te onthouden van elke vernieling aan aanplantingen op pleinen en langs wegen. Op haar stellen wij integendeel grotendeels onze verwachtingen om dynamisch, en als het moet, met harde akties, paal en perk te stellen aan de huidige knoeierijen met ons leefmilieu.

J. SANDERS

DE VOORLOPER VAN DE AARDPEL WAS DE AARDPEER OF EEN OPVALLENDE
PLANT VAN ONZE MAASOEVER

Vissers vragen me vaak: welke is toch die grote, opvallende plant, die bij duizenden langs de Maas groeit?

Ze is ruw behaard, meer dan een meter hoog en ze bloeit merkwaardig genoeg eerst in oktober.

Reeds jaren staat deze plant in Heppeneert, waar ze honderden meters Maasoever overwoekert, maar de laatste tijd treffen we ze ook meer en meer ten Noorden van Maaseik aan, vanaf de Dragetra.

Het betreft hier de AARDPEER - *Helianthus tuberosus* L.

Zoals de wetenschappelijke naam aangeeft, behoort de Aardpeer tot het geslacht ZONNEBLOEM; haar bloemen zijn ook geel, maar merkkelijk kleiner dan die van de gewone Zonnebloem.

Het latijnse "tuberosus" betekent: knollendragend. Ook de Nederlandse naam laat vermoeden dat de plant ondergrondse knollen draagt. Als je de plant uittrekt komen er grote, peervormige knollen mee, tenminste als de grond niet te vast is; anders blijven ze zitten omdat die knollen maar losjes aan de wortelstok hangen.

De late bloei wijst erop dat het areaal van de Aardpeer eigenlijk meer zuidelijk ligt. Het land van herkomst is Brazilië;

in warmere streken van Europa is de Aardpeer eeuwenlang gekweekt om de zoetige knollen: het was een geliefd volksvoedsel. Nu nog wordt ze hier en daar in Frankrijk ("topinambour") en in Duitsland ("Erdapfel") geplant als varkens- en rundveevoeder. De oogst is in het voorjaar, de stengels dienen als brandstof.

Bij ons is de aardPEER als volksvoedsel volledig verdrongen door de aardAPPEL - *Solanum tuberosum* L.

Toen dit, eveneens Zuidamerikaanse knolgewas, in de 16e eeuw in Europa bekend werd, werd het eerst als lekkernij in de kasteeltuinen gekweekt. In de daarop volgende eeuwen echter heeft de aardappel in belangrijke mate bijgedragen tot de vrijwaring van het volk tegen hongersnood. En nu nog eten we hem graag.

Tot slot: de met de Aardpeer verwante soort *Helianthus annuus* - de Gewone Zonnebloom, is ook een Amerikaanse: zij wordt om de zaden gekweekt. In tegenstelling tot de Aardpeer is deze plant éénjarig, waar de wetenschappelijke naam (*annuus*) trouwens weer op wijst.

RIK THEUWISSEN

WIST GE ?

- dat twee verdienstelijke Maascekenaren ten stadhuijze werden gehuldigd nl. de Heer Piet BERGHS die benoemd werd tot consul-generaal bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Sidney (Australië) en de Heer Theo PEETERS, die van 1 oktober jl. professor werd in de economie aan de Universiteit te Leuven.
- dat de stedelijke bibliotheek voortaan beschikt over een 25-tal boeken met "grote" letter, zeer geschikt voor mensen "die de gewone letter niet of slechts met moeite kunnen lezen.

DE HEKS VAN ALDENEIK

Geen bijgeloof is zo hardnekkig geweest als het heksengeloof en geen massahysterie ooit zo omvangrijk als de heksenjacht. Vandaar dat er onnoemelijk veel heksensagen zijn die overal opduiken in een oneindige gamma van variaties. Eigenaardig blijkt hierbij wel dat hoofdzakelijk vrouwelijke heksen in onze streken rondbezemden; deze heksen werden wel door een heksenmeeester na 5 jaar noeste arbeid en een proeve van hun echtheid als volwaardige heksen geïnstalleerd (1). Het woord "heks" is trouwens in het Nederlands uitsluitend vrouwelijk, en een mannelijk equivalent ontbreekt. Dit in tegenstelling met Engeland, waar mannelijke én vrouwelijke heksen (ook nu nog!(2)) gewoon tussen geesten, spoken en druïden hun bestaansrecht genieten. Het Engels kent trouwens witch (vrouwel. heks) en wizard (mannel. heks, tovenaer).

Opvallend is echter dat de Griekse orakels vrouwen waren en dat Tacitus beklemtoont dat bij de Germanen vrouwen als priesteressen en waarzegsters fungeren.

Daar de heks over magische krachten beschikte (haar door de duivel geschonken) kon haar macht gebroken of haar "heksheid" aangetoond worden door godsdienstige symbolen of tekenen. Naast het kruisteken was er natuurlijk het nuttigen van de hostie. Volgens de overlevering stootte een heks de hostie af, zodat deze laatste nooit in haar mond "wilde" blijven en aldus vaak tot ontmaskering van heksen leidde.

Hierop is nu de sage van de heks van Aldeneik gebaseerd...

Op zekere dag kwam een vrouw bij de pastoor van Aldeneik klagen omdat zij ervan beschuldigd werd een heks te zijn. Om het tegendeel te bewijzen wilde zij communiceren (3).

De pastoor stemde toe, maar hield toch voor alle zekerheid eigenhandig haar mond dicht. Toen de vrouw terugging naar haar plaats viel de hostie uit haar mond. Zij wilde de hostie nog oprapen maar bleef met haar vingers aan de vloersteen plakken (4). Na zegening van de pastoor geraakten de vingers los, doch in de steen bleven 3 uithollingen zichtbaar.

Deze arduinen vloersteen werd ingemetst achter glas in de muur

van de rechterzijbeuk van de kerk te Aldeneik. Die steen met de drie vreemde holten heeft er ongetwijfeld toe bijgedragen dat deze sage in de streek nog algemeen bekend is. Dat dezelfde heks te Maaseik op de markt verbrand werd, weet vrijwel niemand meer.

De feiten van deze oude sage hebben zich volgens Johan Halbach, Kruisheer te Maaseik en pastoor te Heppeneert, in ± 1596 voorgedaan. Hij schreef ze neer in 't boek "Brille voor Kettters" in 1622 toen Johan Hammerslag, de Kruisheer die in Aldeneik de hostie aan de heks gaf, nog leefde. Het enig exemplaar van dit werk bevindt zich in de Stadsbibliotheek van Berlijn en werd goraadpleegd door Prof. Dr. J. Gessler, die de datering van het werk naar 1621 verschuift.

Dat de geschiedenis van de heks van Aldeneik een diepe indruk heeft nagelaten en dat het ingewortelde bijgeloof door de steen levendig werd gehouden blijkt wel uit 't feit dat zelfs nog enkele decennia geleden de kinderen (die zich vroom op hun eerste H. Communie voorbereidden) aanhoudend op het hart werd gedrukt na de H. Communie te wachten "tot de hostie verteerd was" vooraleer de kerk te verlaten...

Deze sage wijkt dus af van de andere heksensagen die vnl. handelen over plagen die heksen over mensen, dieren en voedingswaren zonden.

Uit verdere wetenschappelijke studies over heksen en hun processen blijkt evenwel duidelijk dat de meesten arme beklaagenswaardige stakkers waren met hier of daar een eigenaardigheid. Het volksgeloof zag immers in elk oud, kromgebogen, vereenzaamd bedelvrouwtje een heks. De grove onrechtvaardigheid en de onmotelijke massahysterie werd wrang aan de kaak gesteld in het overbekende historische toneelstuk "The Crucible" (De heksen van Salem) door Arthur Miller

(1) Heks kon men worden:

- a. door geboorte
- b. door dat men niet goed gedoopt was: vb. priester had een Latijns woord uit de geijkte formule vergeten of slecht uitgesproken.
- c. door proeven met de duivel als jurylid.

- (2) Cfr. - "Engeland bestaat niet" Peter Brusse
- T.V.-uitzending door G. Bomans over "Magie en Hekserij in Engeland".
- (3) De heksen die toch communiceerden hielden gewoonlijk de hostie in hun mond tot buiten de kerk om ze dan uit te spuwen en te ontheiligen; dit heiligschennis gebeurde vnl. op de heksensablat.
- (4) Een andere versie luidt: de vrouw van de koster wilde de hostie oprapen en dus bleef zij met haar vingers aan de steen plakken.

BIBLIOGRAFIE

- COENEN, J.: De drie Munsters der Maasgouw. Maastricht, 1922, blz. 49 - 50
- GESSLER, J.: La sorcière d'Aldeneck. Verzamelde opstellen, VI, Hasselt 1930. Uit J. Halbach: Ketzzer Brill. Cöln, 1622, blz. 241 - 242.
- GESSLER, J.: Enkele verzen van "Die Hexe" folkloristisch toegelicht. Brabantse Folklore, 1940, blz. 63.
- HALBACH, J.: Ketzzer Brill, oder Wiederlegung und Gegenbericht der Lutherischen und anderen Ketzzer. Cöln, Bernhard Gualter, 1622, blz. 241-242
- JANSSENS, H.: Histoire des Pays-Bas, depuis les temps anciens jusqu'à la création du royaume des Pays-Bas en 1815. Liège, 1840.
- SANGERS, W.: Historische schoonheid van Aldeneik. Vlaamse Toeristische Bibliotheek, Antwerpen, december 1968, blz. 13-14.
- VAN THOOR, R.: Heks van Aldeneik. De Toerist, 1957, blz. 113.
- VENKEN, J.: Sagenonderzoek in Tien Gemeenten uit de Maasvallei. Verhandeling aangeboden tot het bekomen van de graad van licentiaat in de wijsbegeerte en letteren, afdeling Germaanse Filologie. Leuven, 1968, blz. 320 - 325.
- WOLTERS, M.: Notice historique sur la Ville de Maeseyck. Gand, 1855, blz. 74-75.

A C T I E S A L A M A N C A

Dit jaar heeft Maaseik dus met 11.11.11 een project gesteund in Chili en wel een leerwerkplaats in Salamanca. In de volgende regels zouden wij de voorbije actie even kritisch willen doorlichten.

Het totale bedrag dat werd ingezameld is ongeveer 71.000 fr. Financieel gezien is het dus zeker een succes geweest, hoewel er voor een volgende keer beslist nog meer in zit. Positief was ook dat er weer volwassenen aan de omhaling actief hebben deelgenomen.

Het grote verschil met de vorige actie (Bondo - 1970) was wel dat er nu veel minder mensen op de Markt zijn geweest. De hongerstakers in 1970 hebben inderdaad veel meer mensen gelokt dan de stunt met de kinderen die om ter vlugst een paar landkaarten van Chili moesten vol leggen met 1 frankstukken. Dit neemt echter niet weg dat die kinderen hard hun best hebben gedaan en dat wij de directies en het personeel van het lager onderwijs veel dank verschuldigd zijn.

Dit gebrek aan volk had tot gevolg dat er veel minder informatiebrochures verkocht zijn (ongeveer 250 fr. tegenover ongeveer 1.250 fr. in 1970). Dit is toch wel bijzonder jammer want met geld en projecten alleen kunnen wij het probleem van de onderontwikkelde landen niet oplossen. Daartoe zijn er in de eerste plaats andere handelsstructuren nodig, die niet de rijken rijker en de armen armer maken. Maar hoe kunnen wij onze regeringen hier op hun taak wijzen, als wij zelf ons niet informeren en dus niet weten waar het over gaat? Er zijn dus vele brochures over, die aan de prijs van 7 fr. per exemplaar kunnen gekocht worden bij L. Kraewinkels (Zonnelaan, 24). Het zijn "Dossier Tanzanië", "Dossier Petroleum", "Dossier Paulo Freire" (voor een nieuw onderwijssysteem) en "Dossier Dokumentatie".

Wat Salamanca zelf betreft, onderhouden wij nu verder contact met de mensen ter plaatse en waarschijnlijk hebben wij tegen het volgend nummer van "De Maaseikenaar" uitvoerige informatie over wat er met uw geld gebeurt. Ook zullen wij waarschijnlijk

tekeningen hebben van ginds, evenals nog dia's van Bondo, die in januari aankomen.

Tenslotte wensen wij iedereen die hoe dan ook zijn steentje heeft bijgedragen heel hartelijk te danken.

Lambert Kraewinckels
Jef Van den Broeck.

- - - - -
VERBROEDERING MAASEIK, ECHT, WEGBERG

Grenzen zijn nodig en scheiden het ene land van het andere. Maar vaak zijn ze verkeerd gelegd en maakten ze een kloof tussen mensen die eens samenhoorden.

Zo zijn de mensen uit "het Grensland" tussen Maas en Rijn in hun streektaal, aard en gebruiken niet zo erg verschillend. Dit bleek heel duidelijk bij gesprekken waar we elkaar beter in 't plat" dan in de officiële landstalen begrepen.

Op 13 november zijn die grenzen weer overbrugd. De gemeenten Maaseik, Wegberg en Echt hebben in een academische viering een plechtige start willen geven aan 'n beweging, die nu stilaan moet groeien, om, zoals de oorkonde zegt, door uitwisseling van jeugd-, cultuur- en sportverenigingen, scholen enz... die gemeenschappelijke cultuur beter te leren kennen en bewust te worden.

Die oorkonde is trouwens in drie talen, het A.B.N., het Hoogduits en de streektaal die voor de drie gemeenten "gemeenschappelijk" is.

Ook in 't licht van 'n Europa van morgen, werd er gezegd, zal deze volksverbondenheid wellicht belangrijker zijn dan de huidige nationale grenzen.

Uit de activiteiten van de verenigingen blijkt dat het niet alleen bij grote verklaringen en mooie woorden zal blijven maar dat het ook in daden wordt omgezet en dat hopen we.

R. LAUWERS

=====

VANWAAR KOMT DE MAASEIKER IVOORVERZAMELING?

De prachtige ivoorverzameling, het pronkstuk van ons stedelijk museum, komt uit de private collectie van de oude Heer Gielen. Jos Gielen, in de volksmond de Engelsman Gicles (omdat hij zoveel gereisd had en het uitzicht had van een Engelse Lord) was een geboren Maaseikenaar. Hij was gefortuneerd, ongehuwd en woonde met twee oude, trouwe meiden in het groot huis op de markt, tussen Kraewinkels en de Grote Kerkstraat (nummer 4). Rechts van zijn huis bezat hij een grote hal met dubbele ingang deur, waarachter zich een grote hof bevond (nummer 5).

B. Claessens, die ons de meeste gegevens voor dit opstel bezorgde, meende dat Gielen in zijn jongere jaren wijnhandelaar was. Hij reisde veel, vooral in Frankrijk, en alles wat schoon was, trok hem aan. Kunstgeschiedenis en oudheidkunde waren zijn lievelingsvakken en op alle kunstveilingen was hij bezoeker en vaak koper.

In 't frans opgevoed, sprak hij toch perfect Maaseiker dialect. Hij was lid van historische genootschappen en schreef waardevolle studies over het ontstaan van de stad Maaseik, over het probleem Van Eyck, over de Romaanse kerk van Aldeneik, over het beroemde evangeliarium e.a.

Gielen was een eenvoudig en populair man, die zijn kristelijke plichten trouw vervulde. Daar hij muzikaal was, had hij een vaste plaats op het doxaal en tot op hoge leeftijd zong hij met Kerstmis zijn lijflied: "Minuit chrétien".

Zijn collectie bestond uit oude stijlmeubelen, waardevolle schilderijen, keramiek, silex en koperwerk. Zijn kostbaarste schatten echter waren een ivoorverzameling en zeldzame miniaturen.

De ivoorcollectie bevat meesterstukjes uit verschillende stijlperiodes. Enkele zijn van de hand van de Maaseiker ivoorsnijder Pieter Geuns, o.a. de kolonpyramide; de fijnbewerkte waaijer; een ivoren bekleedsel - uiterst fijn bewerkt - rond een zilver-vergulde naaldenkoker. Het bekende werk van Geuns over de magneten, verlucht met vele gravuren, behoort ook bij de ivoorverzameling. Wij mogen deze studie

een voorloper noemen van de moderne electro-magneten. Geuns was een ontwikkeld man. Het ontwerp van onze markt met de vier artistieke pompen wordt ook aan hem toegeschreven.

De miniaturen van de Heer Gielen bevinden zich momenteel in de nationale bibliotheek te Brussel. Op de vitrine kan men lezen: "Don de Mons. Jos Gielen, Maeseck". Behalve de middelleeuwse kostbare boeken en afzonderlijke losse perkamenten, bevat deze verzameling een "koninklijk" stuk in zwart-marokijnen band, met massief gouden sloten, versierd met diamantjes. Het is een misboek, dat eens toebehoorde aan een Franse Koningin. De teksten zijn geschreven op allerfijnst perkament. Aandoenlijke tafereelen uit het lijden van Kristus, geschilderd op gepolijst goud, omlijsten de tekst. Op de kunstveilingen zou dit kleinood een "miljoenenzaakje" worden!!

Gielen kocht dit boek in een Frans kasteel van een verarmde adellijke familie, die in geldnood zat.

De oud-wordende Gielen wilde zijn volledige verzameling aan de stad Maeseck schenken, maar... het toenmalige stadsbestuur durfde zijn vorstelijk aanbod niet te aanvaarden. Voor de ivoorcollectie werd een uitzondering gemaakt!!

Als slot nog het volgende. Jos Gielen bezat het enige ongeschonden exemplaar van de Maesecker bierkroes met drie oren en versierd met het stadswapen waarrond de spreuk: "Niet beter staet Eyck bei der Mase". Deze Keizer-Karel-kruik kwam terecht bij de Maesecker bankier Meeuwissen. Na de eerste wereldoorlog was ze spoorloos verdwenen. Bij opgravingswerken, uitgevoerd in 1938 op de plaats waar vroeger de afspanning "de Son" lag (thans Instituut ter Engelen), werd een gedeelte van een Maesecker kruik teruggevonden, waarop het oorspronkelijke wapenschild der stad voorkwam. Aan de hand van deze scherven liet Architect G. Daniëls enkele kopieën vervaardigen.

20.

Het volgende nummer van "DE MAASEIKENAAR" zal verschijnen rond 1 april 1972.

Alle teksten en mededelingen dienen vóór 15 MAART 1972 a.s. in het bezit zijn van onze redactiesecretaris Jaak BERGERS, Maastrichtersteenweg, 73, 3680 MAASEIK.

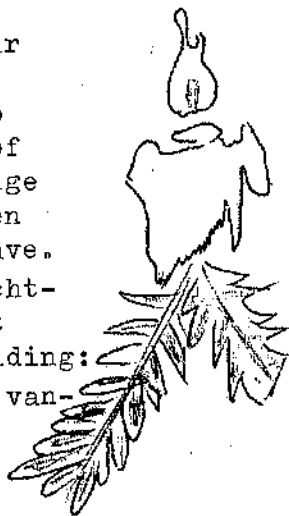
Alle huisgezinnen van MAASEIK ontvangen gratis "De Maaseikenaar", dank zij o.a. de rechtstreekse steun van abonnees van buiten Maaseik en van Maaseiker sympathisanten. Wij zouden graag volgende tip willen geven:

Voor de eindejaarsfeesten zoekt U naar ideeën voor geschenken.

Wellicht is een geschenkabonnement op "De Maaseikenaar" voor familieleden of vrienden oud-Maaseikenaren een prettige verrassing. Bovendien betekent het een steun en aanmoediging voor onze uitgave.

Stort hiertoe 100 Fr (200 Fr voor luchtpost) op giro 010 van Gemeentekrediet voor rekening 8036350/0/60 met vermelding:

Geschenkabonnement "De Maaseikenaar" van wege ... (naam en adres), voor...: (naam en volledig adres).

Ook een hartelijk woord van dank aan allen die hielpen bij "het uitrapen" en de uiteindelijke samenstelling van dit nummer.

NUTTIGE INLICHTINGEN

Vuilnisdienst

De vrachtwagen van de stad komt rond voor het ophalen van grote afvalstukken (zoals KERSTBOMEN!) die niet in de standaardemmers kunnen, en wel op DONDERDAG 6 JAN. (binnen de wallen) en op VRIJDAG 7 JAN. (buiten de wallen). Verder om de twee maanden op de eerste donderdag en vrijdag, dus op 2 en 3 maart, 4 en 5 mei, enz.

N.M. der Waterleidingen

Bij defekt of ongeval, tel. 016/222.77 (permanente wachtdienst)!

HET BARGOENS VAN MAASEIK (vervolg van Jg. II, nr. 3)

Op mijn vorige artikels en woordenlijsten kreeg ik verschillende reacties. Meestal werd me de vraag gesteld of dit bargoens nog gesproken wordt en of de bargoenssprekenden hun taaltje nog steeds als een speciale geheimspraak beschouwen.

Het bargoens wordt inderdaad nog sporadisch gebruikt door woonwagenmensen, handelaars in "oud-ijzer", enz. Door het feit dat de oude beroepen van dit woonwagenvolk, zoals ketellapper, bedelaar, schareslijpor, enz. verdwijnen, worden ook de bargoense woorden en uitdrukkingen, die hen als geheimspraak in dit beroep van pas kwamen, steeds minder gebruikt. De meeste woonwagenmensen van Siemkensheuvol kennen alleszins nog steeds een hele reeks bargoense woorden en hun Maaseiker dialect is nog steeds doorspekt met deze woorden.

Zij beschouwen hun taaltje zeker niet meer als een geheime "Gau-nersprache" en de meesten zijn zelfs onmiddellijk bereid hun woordenrijkdom mee te delen.

Het Maaseiker bargoens bevat, volgens mij, ong. 400 begripwoorden en vult de zinnen aan met plaatselijke dialectwoorden. Voorzetsels en lidwoorden zijn aan de gewesttaal ontleend. Als persoonlijke voornaamwoorden ken ik alleen "mechels", "dechels" en "elles" (ik mij, jij jou en hij hem) : dit zijn min of meer zelfstandige vormen en worden alle vervoegd met de 3de persoon enkelvoud : Vb. Mechels haet gebuis = ik heb gedronken.

De werkwoorden zijn practisch alle zwakke werkwoorden. Opvallend is dat meestal de voltooid tegenwoordige tijd gebruikt wordt, waar wij normaal de onvoltooid verleden tijd zouden gebruiken. Zo wordt een zin als "Ik vroeg een boterham aan die boer" eerder vertaald door "mechels haet ne kotterik getallef bi-j dae kaffer" dan "mechels tallefde ne kotterik bi-j dae kaffer". Ik doe wel opmerken dat ik met deze "regel" geen rekening gehouden heb bij de vertaling van de geschiedenis van "Het Heilig Wammes" (Jg. II, nr. 1, p. 26-29) omdat dit storend zou gewerkt hebben in het verhaaltje. Een samenhangend verhaal komt ten andere, zoals ik reeds vroeger uitlegde, zelden voor in het bargoens.

Vervolg woordenlijst :

bingherkèt = cafébaas	kuiten = stoeien, spelend vechten
boks = gevangenis	lauw smoezen = zever verkopen
deem = dag	lichten = wegnemen, nomer
flapper = oor	loens(ig) = vuil, slecht
flep = papier, document	maf = zot, gek
glijde = slecht wijf	mèjje = honderd
grieks = luis	mikkel = dokter
hanst = vet, dik	mansen = zwijgen
horrelen = kijven	mokem = dorp
hot = koopwaar	grandig mokem = stad
jech = meid	mörreven = kussen
kanes = hond	naantes = nergens
klammer = hand	nobis = niemand
kleunderik = hamer	nosteren = bidden
klôffen = kleden	ollem = oud
knal = bordoel	parlaf(ferik) = regenscherm
knoesteren = sluiten	patjalle = reizen
knopper = knecht	patjalder = reiziger, leurder
krep = plezier	ploempen = regenen
krœf = bult	pom = appel
priek = stok	sjapperik = hoed
reiber = landloper	sjendeling = gendarm
regels = benen	sjoeffen = oppassen
risp = stro	sjoef-tich = let op, wees stil
rispels = haren	sjoep = gevangenis
sakkem = mes	sjoeppen = stelen
samelaer = verrader	sjoepper = dief
sieberik = penis	sjörreg = kar
sjaats = voet	sjranselen = gulzig bijeenschar-
sjachelen = handelen, ruilen	relen
sjank = kerk	sjwarts = koffie
sjanken = trouwen	smaglap = profiteur, parasiet

(vervolgt)

Tony VAN WIJCK

MAASEIKER POEZIEIN FA KRUIS

Zoals men weet heeft de bestuurscommissie van de Muziekschool een grondige reorganisatie doorgevoerd, in voorbeeldige samenwerking met Burgemeester, Schepenen en Gemeenteraad, ondanks vele moeilijkheden. Als resultaat hiervan mag Gemeenteraad en Commissie met gerechtvaardigde trots neerzien op nieuwe gebouwen en een verviervoudigd leerlingenaantal. Op donderdag 2 december jl. traden de leerlingen en personeelsleden voor het voetlicht in de zaal van het Koninklijk Atheneum.

De eerste strofe beschrijft de vestiaire, de volgende werden geïnspireerd door de muziekuitvoering zelf...

Het voorgeborchte:

windstil van jassen in duigen
en hoeden zonder persoonlijkheid
spreekt volmondig
van verwachting.

De hemel schuift weg
op sneeuwschoenen
Violen van goede wil
hebben wind in de zeilen
Zwangere contrabassen
blazen dode punten
van loutering...

Pauken en trompetten
pyromanen
experimenteel
op een verlaten eiland;
Een hobo
goochelt wonderen
in de lucht.

Verdwalen in woestijnen
naakt
zonder geweten
Blind
ergens
in fa kruis
een gedicht lezen
en nog een
vergeten.

VERVOLG KALENDER THEATER & MUZIEK

- Zo. 27: HEERLEN : Ardito Quintet (zondagconcert)
 SITTARD : Cabaret Wim Sonneveld
 Ma. 28: SITTARD : Cabaret Wim Sonneveld
 Di. 29: HEERLEN : Cabaret Paul van Vliet "One-Man-Show".
 SITTARD : Toneelgroep Theater (stuk nog niet bekend)

MAART

- Wo. 1: SITTARD : (14u) Scapino Ballet
 Do. 2: HEERLEN : Musical "Promises, Promises!"
 Vr. 3: HEERLEN : Musical "Promises, Promises!"
 SITTARD : Arnaldo Cohen (piano)
 Za. 4: HEERLEN : Musical "Promises, Promises!"
 Zo. 5: HEERLEN : Musical "Promises, Promises!"
 SITTARD : Euro-Studio "Ehekarussel" (blijspel)
 Ma. 6: Euro-Studio "Ehekarussel" (blijspel van L. Stevens)
 te HEERLEN
 Di. 7: SITTARD : Jacques Brel - programma
 Vr. 10: SITTARD : (10 en 14u) Gezelschap Marmouzet "Pietje
 Prik en Papperassus".
 HEERLEN : Madame Butterfly (opera van Puccini)
 Za. 11: SITTARD : (24u) Nachtvoorstelling: Herman van
 Veen.
 Di. 14: SITTARD : Speciale Operamanifestatie Limburg
 "Madame Butterfly"
 Do. 16: HEERLEN : Toneelgroep Globe "Platanov"
 Za. 18: SITTARD : Speciale Opera Manifestatie van de Pro-
 vincie Ned. Limburg "Madame Butterfly"
 van Puccini.
 Ma. 20: HEERLEN : Hoofdstadoperette "Das Dreimäderlhaus"
 van Fr. Schubert
 Di. 21: HEERLEN : Hoofdstadoperette "Das Dreimäderlhaus"
 van Fr. Schubert
 Wo. 22: HEERLEN : Nieuw Rotterdams Toneel: (Stuk nog niet
 bekend.)
 Do. 23: HEERLEN : Cabaret Tingel - Tangel "Links-rechts-
 in-de-maat!"
 Vr. 24: SITTARD : "Twee op de wip" van Gibson

Zo. 26: SITTARD: (13-18u) Open huis dag. Non-stop programma:
koren, harmonieën, troubadours, toneel- en mu-
ziekgezelschappen enz. (toegang gratis!)

HEERLEN: Mattäus Passion

Ma. 27: SITTARD: M 46 - "Half in de Boom" van P. Ustinov

Do. 30: SITTARD: Nieuw Rotterdams Toneel (stuk nog niet bekend).

Wist ge...?

- dat vanaf 1 januari in de bibliotheek volgende uitleenuren in-
gevoerd worden.

maandag	: 16u - 21 u	vrijdag	: 16u - 20u
dinsdag	: 16u - 20u	zaterdag	: 10u - 12u
woensdag	: 13u - 16u		13u - 17u
	18u - 20u	zondag	: 9u30 - 12u30
donderdag	: 16u - 20u		

BLIJF FIT...!

- Turnen heren: Donderdag van 20-21u. Zaal St. Jansberg. Contact-
adres: Maasweg 1. Tel. 616.99
- Turnen dames: Maandag van 20-21u30. Contactadres: Mgr. Konings-
straat 29. Tel. 614.30
- Turnen dames: Dinsdag + Vrijdag van 20-21u. Zaal Kon. Atheneum
Contactadres: Bleumerstraat 73. Tel. 612.29

Wist ge...?

- dat het huis in de Grotekerkstraat 31-33, in de volksmond
"De Oude Post" geheten, vóór de inval van de Fransen in 1797
de fraaie woning van de deken van het Maaseiker kanunniken-
kapittel was, die tevens de titel van aartsdiaken van Maaseik,
Aldeneik en Geistingen voerde?
- dat de mensen van de overkant van de Maas dezelfde streektaal
spreken, dezelfde godsdienst belijden, dezelfde volksgebruiken
kennen als de mensen van deze kant van de Maas, en dat zij dus
voor ons geen "buitenlanders" zijn?
- dat in 1871 de bedevaart van Maaseik naar Aldeneik opnieuw be-
gonnen en in 1897, 1922 en in 1947 herhaald is en dat de
Maaseikenaars traditiegetrouw in 1972 opnieuw hun hulde aan de
grondleggers van onze beschaving, Harlindis en Relindis, in
Aldeneik hopen te betuigen.

BIJNA...

waren we onze munsterkerk in Aldeneik kwijt geraakt. Ge kunt U voorstellen, dat zo'n kerk en klooster zonder wallen en grachten en in het vlakke land gelegen gemakkelijk de speelbal van dieven, rovers en plunderende soldaten, zowel Hollanders als Spanjolen, moest worden.

Denk aan de vele oorlogjes die de prinsbisschoppen tegen grote en kleine heren moesten voeren. Aldeneik lag vlak bij de grens van het prinsdom en werd dadelijk de dupe van binnenvallende legers.

In 1397 bezetten de Luikenaars Aldeneik en sleepten de voorraden van de Eikenaren, die in de kerk lagen opgeslagen als rijke buit naar Luik. Als overwinningstrofee voerden het gilde der Luiker smeden een klok uit de toren mee om die aan zijn gildekerk, Notre-Dame-aux-Fonts, kado te geven.

De weg van Maaseik over het gehucht Hamont naar Aldeneik was zó onveilig, dat de burgers hun kinderen niet langer naar de kapittelschool in Aldeneik durfden sturen, bang voor het soldatenvolk en rovergespuis, dat buiten de wallen op de loer lag om de kinderen als gijzelaars te vangen en hen tegen hoog losgeld vrij te geven.

In 1501 werden vier kelken uit de munsterkerk gestolen. Het scheelde niet veel, of onze schone Aldeneiker kerk was omstreeks 1542 afgebroken. Er woedde een felle oorlog tussen keizer Karel de Vijfde en de hertog van Gelder. De legeroversten maakten de prinsbisschop op op attent, dat de vijanden de toren en de kerk van Aldeneik graag als vesting tegen de stad Maaseik zouden willen gebruiken. Daarom besloot de prinsbisschop om kerk, toren en kanunnikenmunster in Aldeneik te slopen. Men zegt dat de kanunniken node hun toestemming gaven. Maar wie moest de sloplingskosten betalen? Het prinsbisdom hield de hand op de schatkist en de kanunniken hielden hun kas ook gesloten. Zo kwam het noodlottige plan niet ten uitvoer.

Maar de toestand bleef onhoudbaar. De invallen van soldaats bleven aanhouden, verstoorden meer dan eens de ere-

dienst, kelken en misgewaden werden gestolen en de kerk ontheiligd.

De bisschop gaf de kanunniken verlof om Aldeneik te verlaten en hun koordienst in de Sint-Katarina-kerk binnen Maaseik voort te zetten en al hun roerende goederen binnen de stadswallen veilig te stellen. Op 22 maart 1571 kwam de prinsbisschop Gerard van Groesbeeck zelf, vermoedelijk met een gewapende macht, naar Aldeneik om de kanunniken te begeleiden. Een nieuwsgierig nonneke van het Agnetenklooster tuurde uit haar vensterke in de richting Aldeneik en daar zag ze de kanunniken met de "zerken van haeren jofferen" Harlindis en Relindis en vele andere relieken in processie en met gezangen naar Maaseik naderen gevolgd door de bisschop. Of de eerwaarde Heren bij het Hamont door grote plassen moesten waden, die er in de winter altijd stonden, vertelt het nonneke niet, zo ver kon ze niet kijken.

Droeve dag voor de weinige inwoners van Aldeneik, een droefheid die de tegenwoordige inwoners van Aldeneik na vier eeuwen nog voelen knagen.

L. HEERE O.S.C.

IO VIVAT, IO VIVAT...MOEDER MAST viert haar eerste Lustrum!

In 1967 werd de Maaseiker Studentenclub opgericht met als doel : "Bevordering van het culturele, sportieve en studentikoze leven van de Maaseiker studenten" (cfr. Studenten Mast).

Na vijf jaar is deze club uitgegroeid tot een vereniging die een honderdtal studenten groepeert van en rond Maaseik. Dit is wel te danken aan de harde werking van de verschillende praesidia. Vooral de praesides dienen vernoemd : 1967-1968 : J. Verbeek; 1968-1969 : Ch. Van Cauwelaert; 1969-1970 : M. Ignoul; 1970-1971: P. Graux; 1971-1972 : Ph. Molenaers.

In al haar activiteiten tracht Mast het gestelde doel na te streven. Zo werden reeds verschillende clubs gegeven. Alle comilitones en comilitoneskes zijn hierop uitgenodigd en voorzien van pet, lint en codex trachten ze, in een sfeer van tucht, stijl en kameraadschap de echte studentengeest te beleven.

Op cultureel gebied noteerde men reeds het volgende :

- Discussie-avond over abortus, met medewerking van Mej. Vanstreels, Dr. Cornelissen en de Heer Santermans.
- Een bezoek aan de stadsschouwburg van Heerlen.

Het tweede semester zal volledig in het teken van het eerste "MAST LUSTRUM" staan. Er zal een contactclub gegeven worden met een andere lustrum vierende studentenclub nl. Mijnlamp uit het Genkse.

Ook de oudstudenten worden niet vergeten. Er zal een "dies natalis" worden ingericht onder het motto :

blijf immer jong,
blijf immer trouw.

Verwacht wordt dan ook dat alle Maaseikenaren die zich nog jong en studentikoos voelen hierop aanwezig zullen zijn.

Het groot LUSTRUM-BAL waarop iedereen aanwezig moet zijn, zal plaats hebben op 12 februari 1972 in zaal Thierbrau te Kessenich.

GROOT LUSTRUM-BAL

P.S. Jeugd van Maaseik ! Mast richt nog steeds een autobus in voor schaatsliefhebbers. Regelmatig, op vrijdagavond, vertrek aan de Bospoort om 19u30!

Het Lustrum Praesidium :Ph. Molenaers (praeses)
P. Beenders (vice-praeses)
Ph. Van Cauwelaert (ab-actis)
P. Graux (quaestor)
G. Voets (cultuur)
L. Segers (cantor)
E. Voets (sport)

DATA :

- zondag 30 januari 14u30 : "CANTUS" (aanleren van nieuwe liederen) - bovenzaal Beurs.
- zaterdag 12 februari 1972 : MAST LUSTRUM-BAL.
Thierbrau Kessenich (orkest).
- zaterdag 4 maart 1972 : Dies Natalis (bovenzaal Beurs).

G. VOETS

ALAAF 1972

Tijdens de karnavalsperiode weerklinkt overal in Maaseik de groet of strijdkreet "Alaaf", terwijl men, als parodie op de militaire groet, de linkerhand aan de rechterslaap brengt.

Deze karnavalskreet ALAAF hoort men niet alleen in Maaseik, doch ook in het Duitse Rijnland en in het naburige Nederlands Limburg (1).

Waar komt dit ALAAF vandaan en wat betekent het?

In geen enkel Nederlands woordenboek heb ik het eigenaardige Limburgs-Nederrijnse ALAAF gevonden, laat staan verklaard. In "Woher? Ableitendes Wörterbuch der deutschen Sprache" van Dr. Ernst Wassenzieher (Uitgave van Ferd. Dummlers Verlag, Bonn) lezen we: "Alaaf - niederrhein. Karnevalsruf = Hoch! Alaaf Kölle! Wohl = alles ab, wie mh. wol ab = Hoch!" Dat betekent dat ALAAF een karnavalskreet is, gebezigd in het gebied van de Beneden-Rijn en met dezelfde betekenis als het Duitse "Hoch!" d.i. het Nederlandse "Hoera!"

Als voorbeeld wordt gegeven: "Alaaf Kölle". In het Algemeen Nederlands kunnen we dat vertalen met "een hoera voor Keulen!" Wasserzieher oppert het vermoeden dat ALAAF hetzelfde zou kunnen zijn als in het Hoogduits "alles ab". Als dat zo is dan moeten we van ons uit gezien "alaaf" beschouwen als een Maaseiker uitspraak van "alles af".

In taaltuin nr. 2198 van "De Standaard" gaat K. Heireman s.j. van Leuven uitvoeriger in over de oorspronkelijke zin van dat "alles ab". Hij oppert bezwaren tegen de opvatting van Wasserzieher dat "al" hier "alles" zou zijn; hij acht het waarschijnlijker dat "al" bijwoordelijk moet worden opgevat: "in het geheel", en "aaf" uit "ave" (hetzelfde als in averechts, en afgod) in de zin van "niet".

Dus "al ave", geworden "alaaf", zou oorspronkelijk betekenen "in het geheel niet". Die verklaring klinkt wel aannemelijk, want het "Rheinische Wörterbuch" geeft een paar zinnnetjes uit het land van Kleef, waarin dat "helemaal niet" nog duidelijk te herkennen is, bijv. "All hebben se mi nit helpen wellen, allaf Jüpp! der sprong glik bei."

Er wordt iets algemeen-negatiefs gezegd: "Ze hebben me geen van allen willen helpen", maar dan komt de gunstige uitzondering: "Joep, die stak onmiddellijk een handje toe".

"Allaf Jüpp" is dan "maar helemaal niet Joep", d.i. "maar Joep was een ander geval!", of "maar dan Joep!"

In het Sittards dialectwoordenboek van L. Van der Heijden, "Zittesjen A.B.C.", Sittard, 1927, vond ik het volgende: "Doe bès ei sjtout kèndj, alaaf Marieke", d.i. "Jij bent een ondeugend kind, maar Marietje die is braaf!"

Het woord dat de gunstige uitzondering aankondigt heeft de gevoelswaarde van een geestdriftige lofprijzing. Het tweede voorbeeld in het R.W. begint met "Die andren kosten niks", d.i. "de anderen konden er niks van"; daarop volgt dan weer de geestdriftig geprezen gunstige uitzondering: "allaf Köbe! der schmett et." Zoveel als "Nee, maar dan onze Kobus! die speelde het wel klaar!" Uit dit gebruik ontwikkelde zich een tweede zinstype, waarin de algemeen-negatieve inleiding ontbreekt, en de geestdriftige lofprijzing alleen staat, bijv. "Alaaf, Mostert!". Dat is: "Mosterd, dat is pas lekker!" of "Geef mij maar mosterd!". "Alaaf so'n Mann!" is "Dat is nog eens een vent!"

Uit Eupen: "Alaaf ene goue Naoper" is "Niets boven een goeie buurman".

In deze betekenis van "alaaf" gaat zo iets schuil als:

"Mosterd, zo 'n man, een goeie buur, boven alles!". En daaruit kon natuurlijk heel gemakkelijk de betekenis van "Lang leve..!" (het Duitse "Hoch"!) en "Hoera!" voortkomen. Vandaar dan onze karnavalsgroet, die de aanleiding tot dit onderzoek heeft geleverd:

A L A A F M A A S E I K I

(1) Op enkele plaatsen in het Rijnland, o.a. Düsseldorf en Mainz groet men met "Helau!".

T. VAN WIJCK

AW MEZEIKER LEEDSJES (VERVOLG)

1.

Rond de eeuwwisseling ging de Maaseiker straatzanger SANNE VAN DE BOEE (Jean Dubois), ook genaamd ZJANG MAKLEE, de dorpen af met zijn hondekarretje en zijn "trèkzak". Een paar van zijn liedjes, die de meeste oudere Maaseikenaren zeker nog zullen kennen, luiden:

- Maklee, maklee
de meisjes drinken thee,
de jongens drinken koffie
met 'nne goeie pistolee.
Van de komposiora, trim, tram, troelala,
Zeven keren troelala.
- Onder de groene bomen
zat een meisje te dromen.
Geef haar nog een bobijntje,
liever een groot als 'n kleintje,
als het maar jeneverke is.
Van de komposiora, enz.

(ingezonden door Eerw. Zuster M. Emanuel en de Heer L. Raedschelders)

Wie kan nog aanvullen of verbeteren? Wie weet wat meer over SANNE?

2.

Vroeger deden de nachtwakers of "kleppermannen" 's nachts hun rondgang door de stad. Dezen hadden allen hun eigen roep, zoals:

- "Ich bèn Jan Op Genoord
ich gaon al mèt mie klepke voort
Tièn ore haef de klok, de klok haef tièn!"

En de andere:

- "Ich bèn Zjang van Aerts
ich ièt niks es spek en zwaars
Ellef ore haef de klok, de klok haef èllef!"

(ingezonden door Th. Timmermans)

3.

"Kroênekrane, witte zwane
 Wae wilt mèt nae Engelland vare?
 Engelland is gesloëte,
 De sluujtel is gebroëke.
 Is er geine smid in 't land
 Dae de sluujtel make kan?
 Laot dōergoën, laot doërgoën,
 Dae achter is meot bliëve stoën."

(ingezonden door Frieda Van Wijck)

Bovenstaand eigenaardig liedje is zeer oud en in de tekst leeft de oude germaanse godenwereld nog voort. Kraanvogels en zwanen waren de gezellinnen van de god Wodan, die de zielen van de gesneuvelde krijgers naar het Walhal brachten. Dit germaans hiernamaals, het rijk van de godin Helia, lag op een eiland, zodat de zielen over het water moesten. Dit verblijf heet in dit liedje "Engelland", d.i. Engelland, en hier voelt men de invloed van het christendom.

Wie stuurt ons nog "aw Mezeiker leedsjes"?

T. VANWWIJCK

LA MAESEYCKOISE

Qu'elle soit de taille petite ou grande,
 Elle est toujours très élégante,
 La petite bourgeoise;
 C'est un être délicieux,
 Comme il doit y en avoir aux cieux,
 La Maeseyckoise.

Elle a l' regard clair et charmeur,
 Sous son corsage un petit coeur,
 Qui s'apprivoise;
 Mais is faut pour l'apprivoiser,
 Lui plaire d'abord et puis l'aimer,
 La Maeseyckoise.

Elle a les cheveux un peu fous,
 La taille souple et les jeux doux,
 Un teint d'framboise;
 Et de l'avis d'nous tous ici,
 Elle al le chic des femmes de Paris,
 La Maeseyckoise.

Sa garde-robe est bien garnie
 De belles toilettes du dernier cri,
 Dès son jeune âge;
 Mais on peut être coquette un brin,
 Quand on a la jeunesse en plein
 D'la Maeseyckoise.

Enfin elle a ce je ne sais quoi,
 Qui vous met le coeur en émoi
 Quand on la croise;
 En vérité je vous le dis:
 Elle ira sûr au paradis,
 La Maeseyckoise.

Elle parle Français même en Flamand,
 Bavarde comme la pie des champs,
 Qu'on apprivoise;
 C'est un être qui est sur terre,
 Parce qu'on n'le veut pas en enfer,
 La Maeseyckoise.

Elle a l' regard très malicieux,
 Une langue qui compte pur deux,
 Et longue d'une toise;
 Mais je ne veux pas la blâmer:
 De toutes les femmes j'veux préférer
 Une Maeseyckoise.

Et bien souvent je me suis dit:
 Hier, aujourd'hui, demain aussi
 Avec angoisse;
 Car fermement, je l'ai juré:
 Avant d'mourir, j'veux épouser
 Une Maeseyckoise.

NIEUWS VAN DE STEDELIJKE MUZIEKSCHOOL

Nu de grote toeloop van de inschrijvingen achter de rug is kan men een balans opmaken van de geboekte vooruitgang. De inschrijvingen verliepen bijzonder gunstig. Vooral in de klas notenleer en in de klas dictie en voordracht waren de resultaten uitstekend. De klas notenleer telt 70 jeugdige leerlingen. De leraar notenleer Reynders diende hulp te krijgen om het leerlingenaantal op te vangen. Daarom deed men beroep op Theo Paredis die aangesteld werd als leraar notenleer. Het is ongetwijfeld een waarborg voor de toekomst dat de klas notenleer eerste jaar is samengesteld uitsluitend uit jeugdige leerlingen van 8 tot 10 jaar. Hieruit dienen voor de volgende jaren de beoefenaars van alle mogelijke muziekinstrumenten geselecteerd te worden. Een merkwaardig initiatief is eveneens het oprichten van een klas notenleer voor volwassenen (iedere dinsdagavond van 20 t/m 22 uur. Iedereen die hiervoor belangstelling heeft kan nog steeds inlichtingen vragen aan het secretariaat. Deze cursus voor volwassenen tracht aan de muzieklefhobbers op enkele jaren tijd, de grondige kennis van notenleer te bezorgen. Ook werd een nieuwe lerares klassieke gitaar aangesteld in hoofde van Mej. Stassen. Wij willen tevens nog de aandacht vestigen op de leergang zang, onderwezen door Mej. Simonne Thevissen. Deze cursus heeft voor zanglefhobbers vooral tot doel het vormen van hun stem. Waar blijven de leden van de verschillende zangkoren van Maaseik ?

Wanneer men vaststelt dat na een zes maanden werking de Stedelijke muziekschool ongeveer 200 leerlingen telt, 10 leraars die gezamenlijk per week 84 uren les geven, mag men zonder twijfel stellen dat de operatie van het eerste uur geslaagd is. Trouwens zulks bleek uit de eerste leerlingenvoordracht, gehouden in de turnzaal van het koninklijk ateneum te Maaseik. Onder het organisatorisch talent van Leon Bocken, en in samenwerking met het toegewijde lerarenkorps van de stedelijke muziekschool, groeide deze manifestatie uit, in aanwezigheid van een tweehonderdtal toeschouwers en sympatisanten, tot een echte propaganda-avond.

Aldus is de eerste stap van het muziekonderwijs te Maaseik ge-

zet. De tweede fase zal bestaan uit kwaliteitsonderricht te verstrekken aan onze jeugdige muziekliefhebbers. Om ons hierover te kunnen uitspreken dienen wij de eindexamens af te wachten van het schooljaar 1971-1972. De toekomstperspectieven zijn gunstig....

R. DANIELS

Voorzitter Bestuurscommissie

 M A A S E I K E R I D I O T I C O N

(vervolg van Jg. II, 4, p. 42)

1. aawtdènk, m. (klomtoon op eerste lettengroep) = de grotere deeltjes uit de steenkoolas gezeefd. Deze deeltjes, die terug de kachel ingingen, vallen dus door de kachelrooster, terwijl de "zunsjelo" (sintels) er op blijven.
 "Doe is aawtdènk aan 't stoëke" = wordt overdrachtelijk gezegd wanneer een dier (bijv. een hond) zijn faecaliën op-eet.
2. awweniër, m., -c, -ke = vader.
 Waat zact diène awweniër dao van ?
3. göbbele, göbbelde, gegöbbeld = braken.
4. griëts, vr., griëse, griëske = serpeling, Leuciscus grislagene L., een vooronsoort (witvis) tot 30 cm. lang, bij voorkeur levend in helder, stromend water van grote rivieren, zoals de Maas (eertijds).
5. gruujs, bw., bv. = trots, verwaand.
 Ne gruujsse gek.
6. gruujsigheid, vr. = verwaandheid.
7. hawflappe, hawflapde, hawfgelap = halvezolen.
 Z'n sjoon laoten hawflappe.
8. hiëts, vr., hiëze, hiëske =
 a) holte achter de knie
 b) beeh boven het kniegewricht van het geslacht varken.
9. huujf, vr., huujve, huujfke = stukje leder (boëvelaer) waar-mee een scheurtje in de bovenkant van een schoen hersteld

werd.

Hae haot 'n huujfke op z'inne rechtersjoon.

10. kal; m., -, kelke = praat, kletspraat.

De's geine kal dae stich kals, mèr dae kal dae ich kal,
de's kal !

Dao geit vää'l kal in eine zak.

afl. : gekal

ss. : kèngerkal, groëte-minse-kal.

11. kalle, kalde, gekald = praten, redeneren, kletsen.

Kalle duit kalle.

Emes onger de taofel kalle.

Emes get oët z'inne kop kalle.

Emes nao de mond kalle.

Kalle wi-j 'nen awwe.

Kal wi-j kook.

12. kääöke, kääöke, gekääök = kokhalzen.

Kääöke is göbbele mèt niks !

13. kuujme, kuujme, gekuujmp =

a) zwaar kreunen van de pijn.

Hae kuujmp vanne pi-jn.

b) kortademig zijn, zwaar hijgen.

Hae kuujmp wi-j e pospaerd.

14. lange, langde, gelank = geven, aanroiken.

Lank mich diên pen ins.

15. lewaejt, o. = lawaai.

Waat e lewaejt, neet òm te huüre !

16. onnöt, o., -te, -sje = smeerpoes, nietsnut.

Bekiök mich det onnöt mèt di-j lang haore ins.

17. prengel, m., -s, -ke = ondeugende jongen.

18. ram, bijw., = helemaal.

Hae waas ram vanne zök.

19. slök, m. A. = snoepgoed

Van te vää'l slök kriegste rotte tenj.

B = (slökke, slökske) = slok, dronk.

Hae drônk z'n pint oët in eine slök.

20. slôkke, slôkde, geslôk = A. snoepen
B. gulzig slikken
21. slôkker, m., -s, -ke = A. gulzigaard
B. levensgenieter
Kiêk daen awwo slôkker nog ins nao de maesjes kiêke.
22. slôknaas, m., -naze, -naeske = iemand die te veel snoept.
23. snoêterkop, m., -kôp, -kôpke = snotneus.
24. soêtsendrek, m. = vermolmd hout uit het binnenste van de
"soêts" (knotwilg), dienstig als humusrijke potgrond.
25. steinbiêter, m. = elrits, Phoxinus laevis Agass, een tot 12
cm. lang visje met kegelvormige kop en met gewoonlijk twee
rijen puntige keeltanden. Bewoner van snelstromende beken.
26. zi-jbaar, vr., -bare, -baarke = vergiettest.
27. zi-jsjoêtel, vr., -s, -sjutelke = vergiet, voorzien van een
neteldoek (zi-jdook), waardoor men de melk zeeft na het
melken.

OPROEP

Wie kent nog de juiste betekenis van :

mômpits, 'ne sieseroo, 'n maon (kopvoorn ?), rolpaoling, witvot
(soort watersnep?), n'n (n)aer (soort stroming in de Maas ?), hawf-
roor (kruisnet ?), pin (soort vis); 'ne nosterpot, rein (nageboor-
te bij paard of koe ?), aos (kwast in het hout ?), bost (soort
knikker ?), gaar (bariertje), kraom (soort korf), 'n straen (ga-
ren), boustere, 'n poorgaanjt, 'n daaksjroêt, stouwe, rôsdômp,
kukele, vanentas. ??????

Wie weet met zekerheid wat een "ulepot" is ? Ik kreeg meer dan
acht verschillende betekenissen van acht echte oude Maaseikenaren !
O.a. voetverwarmer met houtskool, stenen afwasbak, Keulse pot,
stenen pot om boter in te bewaren, blikken doos met gaatjes (ook
gekend als de "wieroukspot", enz.

Aan alle medewerkers nog eens : van harte dank.

Tony VAN WIJCK
Maastrichtersteenweg, 11

TOPONYMISCH PRAATJE.

Naar aanleiding van het artikeltje over de Javanastraat kregen we van verschillende inwoners van Aldeneik zware verwijten te horen. Hoe spijtig en ontzuenderend vonden sommigen het, dat ze, bij het wandelen over deze weg, nu steeds herinnerd werden aan een ernstig en oerdegelijke jonker van Schavaenen, in plaats van aan frivole jongedames, die de niet-bestaande trottoirs van de Javanastraat tot hun werkterrein gekozen hadden. Misschien is het wel om deze reacties, dat we vandaag willen proberen de erotiek in de Maaseiker toponymie de eer te geven die ze toekomt.

Het meest oostelijk gedeelte van de Schillingstraat, dat met een bocht uitgeeft op de Bleumerstraat vlak achter het douanekantoor wordt door ieder Maaseikenaar "de blenjen hoek" genoemd. Iedereen vindt dit voor zulk doodlopend straatje een heel juiste benaming, daar het woord "blind" in combinaties als blinde gevel of blinde muur de betekenis heeft van gesloten, zonder uitgang.

Nochtans is de ware betekenis van deze plaatsnaam heel anders, wat door enkele uittreksels uit oude documenten kan aangetoond worden. In 1675 is reeds sprake van "langhs de Maese tegenover de Blyenhoek". In 1700 lezen we "omtrent de Bleumerpoort in den Blyenhoek". In het begin van de vorige eeuw vinden we "de Blienhoek" of "aan de Bleyenhoek". En toen in 1864 wegens de inhuldiging van het standbeeld der gebroeders Van Eyck de stad versierd werd en meester Corpeleyn, onderwijzer aan de stadsschool, gebruik maakte van zijn poëtische talenten om de meeste straten van dichtertelijke opschriften te voorzien, vermeldde hij voor de plaats waar een dezer plakaten moest gehangen worden "aan de Blijenhoek".

Er is dus nooit sprake geweest van een "blinde hoek", maar wel van een "blijde hoek". In geen enkele oude vorm is in de verste verte een n-klank te onderscheiden.

Dit alles stemt ieder Maaseikenaar tot nadenken. Welke vorm van huisnijverheid werd er daar vroeger beoefend? Waardoor werden onze niet-altijd-vroede-voorvaders verleid tot het geven van een naam die van zulk gebrek aan ernst getuigt? Misschien stond er een etablissement waar al te liefdadige

dames voor een beetje blijdschap zorgden in de harten van Maaschippers en soldeniers. Of misschien stond er een onschuldiger gelegenheid, waar Maaseiker huisvaders bij heel veel kroezen gerstenat hun dorst en hun zorgen konden vergeten.

Later echter, toen het etablissement verdwenen was en de vrome rust over het straatje was gevallen, verdween bij de bevolking stilaan de herinnering aan wat er ooit geweest was. In de geest der inwoners had het woord "blij" zijn betekenis verloren en stilaan werd het gewijzigd tot "blind"; daar deze betekenis logisch scheen en verklaarbaar wegens het feit, dat het een blind, een doodlopend straatje was.

Maar eens, lang geleden, moet het er vrolijk zijn toegegaan in de Maaseiker "Blenjen Hook".

M. BOONEN

WAT IS DE SPORTKLUB OLYMPIA 69 ????

Vooraf tijdens de verkoop van loten voor onze Kersttombola konden we veelvuldig constateren dat veel Maaseikenaren er zich niet bewust van waren dat onze club bestond. Graag maken we van de geboden kans gebruik om iets meer over onze vereniging te vertellen.

Ze werd opgericht op 10 februari 1969 door verschillende leerlingen van de Rijkstechnische Avondschool. Aanvankelijk maakten er enkel leden uit deze school er deel van uit doch toen men aanving met het voetballen liet het zich duidelijk aanvoelen dat men verder moest gaan zien, wilde men tot iets geraken.

Omdat er verschillende dames deel uit maakten van de vereniging bleef het niet beperkt tot voetballen. Men richtte enkele avonden in waaronder een Zuid-Afrikafilm avond in het Koninklijke Atheneum. Er werd besloten zich te gaan aansluiten bij de Koninklijke Belgische Liefhebbers Voetbalbond om regelmatig wedstrijden te hebben. Het eerste seizoen werd afgesloten met een laatste plaats en slechts 2 punten. Het vorige seizoen behaalde we in de tweede provinciale afdeling een zevende plaats met 19 punten. Wij behaalden verder op het Internationaal voetbaltornooi van Sporting Val uit Seraing een eervolle 2e plaats tussen verschil-

lende geroutineerde clubs. Dit seizoen geraakt ze in de Limburgse Beker tot in de 1/8ste finale.

Buiten voetbal richtte OLYMPIA 69 op 20 november 71 de 1e Internationale Veldloop van het Maasland in te Maaseik. Hier waren meer dan 150 atleten aan de start. Twee series werden er gewonnen door Maaseikse beginneling-atleten. Als overwinnaar bij de seniors hadden we de internationaal bekende atleet van F.C. Luik Johny Dumont die zijn eerste optreden dit seizoen deed. Deze atleet als overwinnaar wordt ons benijd door iedere Limburgse atletiekploeg daar Dumont sindsdien niet meer in Limburg optrad.

Er werd reeds contact opgenomen om in Maaseik een atletiekploeg op te richten. De KBAB werkte aan onze internationale cross reeds mede. Meer inlichtingen over deze atletiekclub kunnen ingewonnen worden bij de coördinator van de club: de Heer Léon Kunnen of bij de secretaris, de Heer Lambert Peeters Jacob Jordaenstraat 7 te Maaseik.

Vanaf januari zal onze club tevens een gestencild blaadje uitgeven getiteld: Liefhebbers Koerier.

LEON KUNNEN

MAASEIKER KRUISWOORDRAADSEL

Om onze lezers wat ontspanning te brengen en hun de gelegenheid te geven zich niet alleen geestelijk maar ook financieel te verrijken, stellen wij volgende prijskamp, onder vorm van kruiswoordraadsel, voor.

Reglement : De oplossingen dienen ons toe te komen uiterlijk op 15 februari 1972. De deelnemers die hun "Maaseikenaar" niet wensen te beschadigen, mogen de oplossing overschrijven op een ander vel papier. Bij de oplossing dient een briefje van 50 fr. gevoegd. Op de briefomslag dient vermeld : Prijskamp "De Maaseikenaar", Maastrichtersteenweg, 11, 3680 Maaseik. De winnaar ontvangt de helft van de totale som die wij zullen ontvangen. De overige helft zal dienen om de volgende uitgave van "De Maaseikenaar" nog beter te verzorgen. Indien er verschillende winnaars zijn, zal het lot beslissen. De redactieleden van "De Maaseikenaar" en hun familieleden mogen niet deelnemen. De uitslag wordt bekend gemaakt in ons volgend nummer.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Horizontaal

1. Naam van de moeder van de Heiligen Harlindis en Relindis. - gehucht van Maaseik
2. Rhenium - Duitse industriestandaard
3. Smekend verzoek - Maaseiker sportvereniging
4. Soort hert
5. Dubbelzout van aluminiumsulfaat en kaliumsulfaat - patrones van de parochiekerk van Alde-neik.
6. Voorzetsel - mokken
7. Verzamelnaam voor

Capucienen- en Pelsersstraat. 8. Reeds - noodkreet van de redactie van "De Maaseikenaar". 9. Maaseiker medicus en paleontoloog, geb. in 1862 - achterste deel van de hals. 10. voor - 's Gravenhaagse. 11. Barium - een van de voornaamste Maaseiker deugden. 12. Bekendste schilderij van Van Eyck - jagersterm voor fazantehaan.

Vertikaal

- A. Naam van een huis op de markt, met prachtige maaslandse gevel en versierd met barokke krulgeveltoppen in mergelsteen.
- B. Rhenium - muzieknoot - Limburgse Economische Raad.
- C. Familiennaam van een bekend 18e eeuwse Maaseiker natuurkundige, architect, beeldhouwer en ivoorsnijder - lof en eer.
- D. Israëlitische priester te Silo, opvoeder van Samuel - decigram.
- E. Huwelijksafkondiging - eerste hulp bij ongevallen.
- F. Friese platte ovale vaten, bij het afromen van melk gebruikt - vader - voeg.
- G. Naam van de kaartridder van Heppeneert - sine anno.
- H. Meisjesnaam - tegenwoordig - gedaan en laten (beurs).
- I. Nikkel - Verenigde Staten (omgekeerd).
- J. Naam van vereniging die ijvert voor het toerisme - bakermat van Maaseik.
- K. Muzieknoot - Frans lidwoord.
- L. Naschrift - Maaseiker gastronomische specialiteit.

MAASEIKER KALENDERJANUARI

- ZA. 8: BACMA - Bree en MAVOC - Zolder
Willemsfonds. Hotel Van Eyck. 20 u.: H. Croux over
"Antwerpen, tien jaar havenuitbreiding".
- ZO. 9: Vergadering Jeugdsectie Bibliotheek
Maaseik F.C. - Grimbe
- WO. 12: Start 2e reeks Balletlessen in zaal Ursula.
- ZA. 15: KOLLEGE - Betekom. 17u30
- DI. 18: CR/Davidsfonds/ABN - VBO-kernen. H. Wammes onder aus-
piciën Ministerie van Ned. Cultuur. Zaal Van Eyck
20 uur "HET KLIEKSKE"
- VR. 21: H. Wammes. Zaal St. Jansberg. Carnavalszitting
- prinsenproclamatie -- uitreiking Gulden Wammes
- ZA. 22: BACMA - Winterslag en MAVOC - Bree
- ZO. 23: WURFELD ST. L. - Neerharen
- ZA. 29: KOLLEGE - 't Vestje: 17u30
V.V. OLYMPIA 69 - Overpelt - Terrein Fratersschool
14u30 (andere maanden 15 uur)
- ZO. 30: MAASEIK F.C. - Opoeteren

FEBRUARI

- Concert A Capella koor Cultureel Centrum Dilsen
- ZA. 5: Jaarlijks verkleed Prinsensbal in zaal St. Jansberg
- ZO. 6: WURFELD - MAASEIK F.C.
- ZA. 12: Concert A. Capella koor te Bree. Ingericht door
Davidsfonds College
KOLLEGE - NEERPELT. 17u30
MAVOC - Rijkel
OLYMPIA 69 - Kabouters Genk
- ZO. 13: MAASEIK F.C. - Stokkem
- ZA. 19: MAVOC - Frag. Deurne
- ZO. 20: WURFELD - Mechelen C.
- ZA. 26: Kerkconcert Hoofdkerk 8u30 door A. Capellakoor,
Harmonie Concordia en Muzikale Kring (+ 85 medewer-
kers)
KOLLEGE - SRA: 17u30
- ZO. 27: WURFELD - Neeroeteren F.C.

MAART

A.B.N. - V.B.O. - voordracht-tornooi voor alle Maaseiker
secundaire scholen.

- ZA. 4: OLYMPIA - Zwartberg
 ZO. 5: MAASEIK F.C. - Molenbeersel
 ZA. 11: BACMA - St. Truiden en Mavoc - Red Star
 KOLLEGE - Thier Brau: 17u30
 ZO. 12: Halfvastenstoet 14u30
 WURFELD - Boorsem
 ZO. 19: MAASEIK F.C. - Gruitrode
 ZA. 25: BACMA - Genk en MAVOC - Standaard Luik'
 KOLLEGE - Overpelt. 17u30
 ZO. 26: WURFELD - Opoeteren

APRIL

- ZA. 8: OLYMPIA 69 - Genk
 Willemsfonds - Uitstap Antwerpen - bezoek stad + haven.
 ZO. 9: MAASEIK FC. - Elen
 ZA. 15: OLYMPIA 69 - Waterschei
 ZO. 16: WURFELD - Stokkem

=====

KALENDER VOOR THEATER- EN MUZIEKLIEFHEBBERSJANUARI

- Di. 4: HEERLEN : Toneelgroep Centrum: "Bloesem van Seringen"
 toneel van P. Nichols
 Wo. 5: MAASTRICHT: Toneelgroep Centrum: "Bloesem van Seringen"
 toneel van P. Nichols
 Do. 6: SITTARD : Othello, de moor van Venetië. W. Shakespeare
 MAASTRICHT: Cabaret Don Quishocking. "Waar het valt,
 daar legt het".
 Vr. 7: HEERLEN : L.S.O. Soliste Mayumi Fujikawa, viool
 MAASTRICHT: Cabaret Don Quishocking. "Waar het valt,
 daar legt het".
 Za. 8: MAASTRICHT: L.S.O. Soliste: Mayumi Fujikawa, viool
 Zo. 9: HEERLEN : (12u) Musica da Camera (zondagconcert)
 SITTARD : Popconcert "The Flying Burrito Brothers"
 MAASTRICHT: (14u) Het Limburgs Jeugd-toneel "Het betoverd
 kasteel".
 Ma. 10: SITTARD : Toneelgroep Theater "De Vrolijke Vrouwjes
 van Windsor" - van Shakespeare

- di. 11: SITTARD : Stadttheater Oberhausen "Paganini" van
Fr. Léhar
- do. 13: SITTARD : L.S.O. Concert Solist: Steven de Groot
(1e pianoconcert van Liszt)
MAASTRICHT: G.L.T. "Stad aan de mast" Toneel van
P. Willems
- vr. 14: HEERLEN : Nieuw Guinee Ballet (Black Africa)
MAASTRICHT: G.L.T. "Stad aan de mast" Toneel van
P. Willems
MAASTRICHT: L.S.O. Solist: Steven de Groot (piano)
- za. 15: MAASTRICHT: G.L.T. "Stad aan de mast" Toneel van
P. Willems
- zo. 16: HEERLEN : Deutsches Tournee Theater: "Frau Luna"
(operette)
SITTARD : Limburgs Jeugdtonaal "Zwaan kleef aan".
MAASTRICHT: 11u45. Koffieconcert "Internationaal
Barok-trio"
- ma. 17: MAASTRICHT: Het Amsterdams Toneel: "Interieur" van
Hugo Claus.
- di. 18: HEERLEN : Het Amsterdams Toneel: "Interieur" van
Hugo Claus
MAASTRICHT: "Het Nationale Ballet" o.l.v. Rudi van
Dantzig.
- wo. 19: MAASTRICHT: Toneelwerkgroep Proloog "Je hebt 't"
Musical voor de jeugd.
- do. 20: MAASTRICHT: 14u. Centrum voor ontmoeting met thea-
ter. "In een groen, groen, groen,...".
Show, kolder, cabaret, liedjes en balla-
den.
- vr. 21: MAASEIK : Heilig Wammes. Prinsenzitting. Zaal St.
Jansberg
SITTARD : "Geld op de bank" blijspel met Bob de
Lange.
HEERLEN : Brabants Orkest. Solist Jean Antonietti
(piano)
MAASTRICHT: Cabaret "Nêrlands hoop in Panama".

- Za. 22: MAASTRICHT: N.V. Nederlands Theater Bureau. "Het geld ligt op de bank". Blijspel van Curth Flatow.
 MAASTRICHT: Brabants Orkest. Solist: Jean Antonietti, piano.
- Zo. 23: MAASTRICHT: Dansschool Thewissen
 MAASTRICHT: "Academy of St. Martin in the Fields" Londen Concert.
- Di. 25: SITTARD : Recital door Yuuko Shiokawa (viool) en Joao Pires - Nöth (piano)
 HEERLEN : Toneelgroep Globe "Trijntje Cornelis" van C. Huygens
 MAASTRICHT: Toneelgroep Theater. "Es oh es, stop je 't nou in de ijskast?" Toneel van Theo Kling.
- Wo. 26: MAASTRICHT: Leerlingenavond Hendric Van Veldeke College.
 SITTARD : Cabaret "Kijktaarna".
- Do. 27: SITTARD : Musical "Een maagd op je dak".
 HEERLEN : Cabaret "Kijktaarna".
 MAASTRICHT: Leerlingenavond Hendric van Veldeke College
- Vr. 28: SITTARD : Musical "Een maagd op je dak".
 MAASTRICHT: Cabaret "Kijktaarna"
- Za. 29: MAASTRICHT: Leerlingenuitvoering door de scholengemeenschap Jeanne d'Arc
- Zo. 30: MAASTRICHT: Leerlingenuitvoering door de scholengemeenschap Jeanne d'Arc
- Ma. 31: HEERLEN : Cabaret "Kijktaarna"
 MAASTRICHT: Leerlingen uitvoering door de scholengemeenschap Jeanne d'Arc.

FEBRUARI

- Wo. 2: HEERLEN : Wikor-Frans "Eenakters van Arrabal en De Obaldia
 SITTARD : Toneel Globe. "De Twee Wezen".
- Vr. 4: SITTARD : Hoofdstadoperette "Das Dreimäderlhaus" van Schubert
- Wo. 9: SITTARD : L.S.O. "Carnavalsconcert".
- Do. 10: HEERLEN : L.S.O. "Carnavalsconcert".
- Di. 22: SITTARD : (14u) "Kleine Karel en zijn strijd tegen de Kastraten". Pim Peters Producties
- Vr. 25: SITTARD : G.L.T. "Stad aan de Mast"
 HEERLEN : L.S.O. Solist: André Gertler (viool)
- Vervolg kalender: zie blz. 24

WEEK-END DIENSTEN VAN DE DOKTERS VOOR DE EERSTE TRIMESTER 72

01 januari: Dr. Goessens	20 februari: Dr. Hoever
02 januari: Dr. Hoever	27 februari: Dr. Vanderzijl
09 januari: Dr. Van Tilborg	05 maart : Dr. Van Tilborg
16 januari: Dr. Weekers	12 maart : Dr. Weekers
23 januari: Dr. Weekers	19 maart : Dr. Beelen
30 januari: Dr. Beelen	26 maart : Dr. Bouts
06 februari: Dr. Bouts	01 april : Dr. Goessens
13 februari: Dr. Goessens	02 april : Dr. Hoever

Tel.

Dr. Beelen, 61.632; Dr. Bouts, 64.386; Driane, 61.024;
 Dr. Goessens, 61.183; Dr. Hoever, 61.003; Dr. Vanderzijl
 61.146; Dr. Van Tilborg, 61.129; Dr. Weekers, 61.220.

DIENSTREGELING VAN DE APOTEKERSVERENIGING VAN MAASEIK -
NEEROETEREN VOOR HET EERSTE KWARTAAL 1972

<u>Zondagdienst</u>		<u>Weekdienst</u>	
1.1 Colson		03.1 - 08.1	Schouterden
2.1 Schouterden		10.1 - 15.1	Waelbers
9.1 Waelbers		17.1 - 22.1	Claessens
16.1 Brouwers		24.1 - 29.1	Colson
23.1 Claessens		31.1 - 05.2	Schouterden
30.1 Colson		07.2 - 12.2	Waelbers
6.2 Rutten		14.2 - 19.2	Claessens
13.2 Schouterden		21.2 - 26.2	Colson
20.2 Waelbers		28.2 - 04.3	Schouterden
27.2 Brouwers		06.3 - 11.3	Waelbers
05.3 Claessens		13.3 - 18.3	Claessens
12.3 Colson		20.3 - 25.3	Colson
19.3 Rutten		27.3 - 01.4	Schouterden
26.3 Schouterden		03.4 - 08.4	Waelbers
02.4 Waelbers	Paasmaandag	03.4	Waelbers
09.4 Brouwers			

-
- apoteek BROUWERS, Marktstraat 17, NEEROETEREN
 - apoteek CLAESSENS, Mgr. Koningsstraat 3, MAASEIK
 - apoteek COLSON, Bosstraat 30, MAASEIK
 - apoteek RUTTEN, Spilstraat 24, NEEROETEREN
 - apoteek SCHOUTERDEN, K. Albertlaan 5, MAASEIK
 - apoteek WAELEBERS, Bosstraat 65, MAASEIK

CULTURELE, GESCHIED- EN OUDHEIDKUNDIGE KRING VAN MAASEIK

Het grote succes dat deze Kring met zijn Antiek-cursus behaald heeft, moedigt het bestuur aan om in 1972 de geplande lessen voort te zetten, waarschijnlijk één les per maand (behalve in de vakantiemaanden juli en augustus). Ons wachten de eerste maanden nog zeer interessante lessen van de Heer L. Schepens over meubelkunst. Voor de afwisseling kunnen we er eens 'n lezing, b.v. over "De Bokkenrijders te Maaseik" tussen schuiven, 'n onderwerp dat zeker velen, zelfs uit de verre omgeving, kan interesseren, niet zo zeer om eens flink te griezelen als wel om de waarheid te benaderen.

Publikaties van de Kring.

M. HENDRICKX, Oude Gevels te Maaseik, overdruk uit het Gemeentekrediet 24(1970) 187-193.

M. HENDRICKX, Enkele Gegevens over het Maaseiker Begijnhof sinds de stichting in 1265.

L. SCHEPENS, De oudste gekende en de gotische Meubelen.

Prof. Dr. A.J. MUNSTERS, Oud-Maaslands Aardewerk.

M. RAETS, SECRETARESSE

Wist ge...?

- dat de toneelgroep VAN EYCK voor een bomvolle zaal met enorm succes "EEN APPELTJE VOOR DE DORST" door Marcel Mithois opvoerde. Burgemeester J. Gutschoven dekoreerde na de opvoering M. Hendrix in de orde van St. Genesisus. Ook onze gelukwensen!
- dat in allerlei artikels werd gesproken over 'n oude wevers-traditie in Maaseik, naar aanleiding van het weefgetouw uit de 16e eeuw, dat op de Belgische expositie te Canada getoond werd; maar dat die traditie nog "niet" dood is, zoals steeds wordt gezegd. In het Kon. Inst. Ter Engelen wordt dit oude kunstambacht nog steeds uitgeoefend en aangeleerd door leraressen uit beide Limburgen.

NUTTIGE INLICHTINGEN

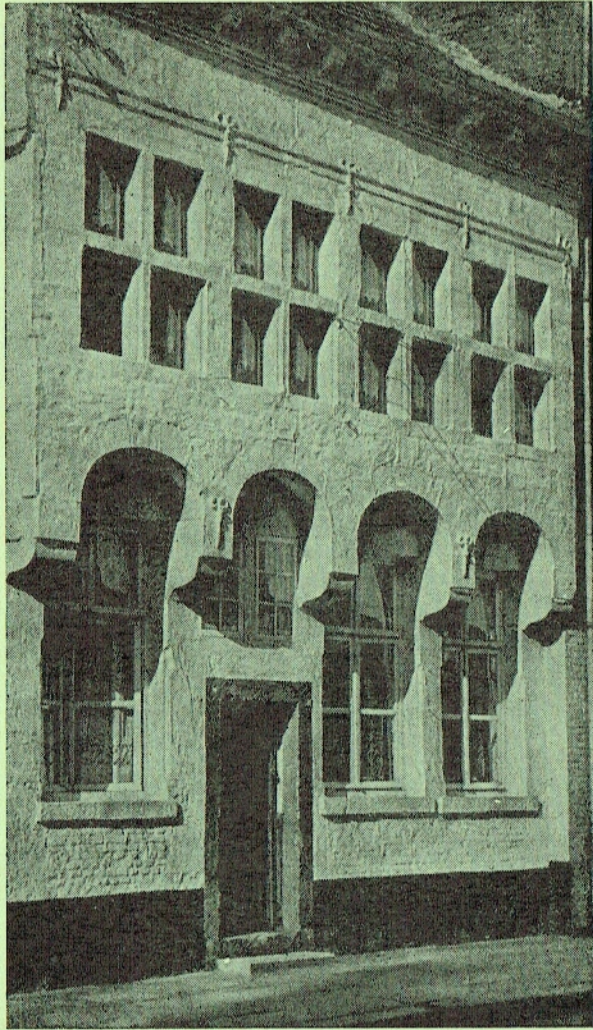
Brandweer: In geval van brand, bel steeds 900!!

LIJST VAN ONZE ABONNEES (VERVOLG)

Br. Gratianus Martens, St. Katarinastraat 31, Tongeren
 J. Van Overstraeten, Voorz. V.T.B., St. Jacobsmarkt 45
 Antwerpen (geschenkabbonnement Stad Maaseik)
 Dhr. F. Bohnen-Vandeboel, Stationsstraat 31a, Elen-Dilsen.
 Provinciale Bibl. Begijnhof te Hasselt (2 abonnementen)
 Mevr. Vanbergen-Strijckers, Dahliastraat 2a, Hasselt
 Drijkoningen-Dezeure, Hoekstraat 57a Neerpelt (vanwege Mevr.
 Dezeure)
 R. Vanthoor, Mettenveld 6, Genk
 Knevels-Fransen, Dr. Biezen 2a, 2060 Merksem
 K. Van de Voorde, Klokstraat 12, Genk
 Mej. L. Van Esser, Manestraat 8, Molenbeersel - Kinrooi
 Hubert Van Wijck, Kon. Albertlaan 4, Maasmechelen (ge-
 schenkabbonnement Mevr. L. Deckers-Latour)
 Lode Golsteyn, Rustoord St. Anna, Beernemsestraat 14,
 8050 Wingene
 René Moors, E. Maxlaan 79, 1040 Brussel
 Antoine Wulms, F. Guillaumelaan 22, 1140 Brussel
 Mevr. S. Geary-Schulper, Rookery Park 22, Colne-Wilts,
 England
 Fam. Bert Daelemans, Vrijgeweide 9, 2200 Borgerhout
 Père Guillaume Cortstjens, Paroisse St. Gérard. B.P. 237
 MVUZI Matadi, Rép. du Zaïre. (Genschekabbonnement Mevr.
 Teelen-Raedschelders)
 José Swenen-Coolen, U.P.T.C., B.P 307, Bathurst "Gambia"
 W. Africa.

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE :

M. ARNOUITS	R. LAUWERS
M. BOONEN	M. RAETS
Marietje BROENS	L. RAEDSCHELDERS
A. CLAESSENS	J. SANDERS
J.C. CLAESSENS	W. SANGERS
R. DANIELS	Rik THEUWISSEN
E. DEHAESE	Kap. VAN DAMME
Zuster M. EMANUEL	J. VAN DEN BROECK
L. HEERE O.S.C.	Frieda VAN WIJCK
H. HENDRIX	T. VAN WIJCK
L. KUNNEN	Th. TIMMERMANS
L. KRAEWINCKELS	G. VOETS

DE GAPERS